

نگاه
اقتصاد دانفرزانه طهرانی
دبیر گروه اقتصاد

دولت مکلف است برنامه‌ها و اولویت‌های سیاستگذاری را مطابق با هدف سال یعنی در راستای «جهش تولید با مشارکت مردم»، ساماندهی کند. برای متقاعد کردن مردم به حضور فعال در اقتصاد باید لوازمی در بودجه سالانه پیش‌بینی شود تا انگیزه لازم فراهم شود. اما به گفته فرشاد مومنی، کارشناس اقتصادی در بودجه ۱۴۰۳ درست برخلاف خلق رفاه جمعی، ابزار یکپارچگی و هماهنگی در فرایندهای تصمیم‌گیری و تخصیص منابع حرکت شده است.

مومنی در گفت‌وگو با هم‌میهن تاکید می‌کند: در اقتصاد سیاسی توسعه گهته می‌شود که بودجه‌های سالانه آیینیه صدق‌ورزی حکومت با مردم است، ملاحظه می‌فرمایید که وقتی به بخش مهمی از اقداماتی که در واقع جسته و گریخته سطوحی از شفافیت را به همراه داشتند، در بودجه سال ۱۴۰۳ حذف کرده‌اند و اساساً امکان ارزیابی عملکرد دستگاه‌ها را به‌رغم الزام‌های قانونی که وجود داشته حذف کرده‌اند.

او می‌گوید: در بودجه سال جاری ارائه پیوست‌های کارشناسی معطوف به جهت‌گیری‌ها و تخصیص منابع به کلی متوقف شده است و ما با یک بحران فزاینده و فاجعه‌ساز ارقام فرابودجه‌ای روبه‌رو هستیم که شفافیت و قابلیت ارزیابی را از بین می‌برد مانند اعداد و ارقام مربوط به هدفمندی یارانه‌ها که حدود نزدیک به ۳۰ درصد کل منابع عمومی را شامل می‌شود و در جمع منابع عمومی نیست و یا مثلاً ۱۳۷ هزار میلیارد تومان نفت خام و میعانات در اختیار اشخاص برای تامین منابع ستاد کل نیروهای مسلح در بند «ب» تبصره ۴ در سرجمع منابع عمومی قرار ندارد و آن حواله‌های ۲۰ هزار میلیارد تومانی تخصیص قیر به دستگاه‌های اجرایی از کانال بند «س» تبصره ۷ در سرجمع منابع عمومی نیست. به عبارتی براساس این گفته مومنی اعتباری بالغ بر یک هزار هزار میلیارد تومان در جمع منابع عمومی نیامده است.

او در بخش دیگری از این گفت‌وگو به داده تکان‌دهنده دیگری اشاره کرده و می‌افزاید: کشورهایی که درآمد سرانه آنها بین ۵ تا ۱۰ هزار دلار است نسبت به GDP آنها حدود ۳۳ درصد است و حتی کشورهایی که به‌طرز فاجعه‌آمیزی به شدت فقیر هستند و درآمد سرانه آنها بین ۲ تا ۵ هزار دلار است به‌طور میانگین اندازه مسئولیت‌پذیری حکومت در آنها با شاخص نسبت بودجه عمومی به تولید ناخالص داخلی ۲۷ درصد است، درحالی‌که به عدد و رقم‌های کلی بودجه ۱۴۰۳ نگاه می‌کنیم می‌بینیم که این شاخص تا اندازه کمتر از ۱۰ درصد سقوط کرده است.

گفت‌وگو با فرشاد مومنی، اقتصاد دان سومین گفت‌وگو از سلسله گفت‌وگوها است که روزنامه هم‌میهن در ارزیابی بودجه سال جاری انجام داده است. مومنی در این گفت‌وگو پیام بودجه را برای مشارکت مردم بررسی کرده است.

با توجه به اینکه شعار امسال «جهش تولید با مشارکت مردم» است، چقدر بودجه امسال دولت این هدف را نمایندگی می‌کند؟

مسئله انتخاب شعارهای مشخص برای هر سال و در کنار آن جهت‌گیری‌های سیاستی و اساسی دولت و همراهی‌های دیگر قوا برای محقق شدن آن یکی از پاشنه‌آشیل‌های جدی اعتبارسنجی، تنظیم یکپارچگی و وجود یک اراده مبتنی بر برنامه در کل ساختار قدرت تلقی می‌شود. با کمال تأسف آنچه که تا امروز مشاهده شده، این است که به‌جای اینکه از این پدیده ابزاری برای خلق رفاه جمعی و ابزار یکپارچگی و هماهنگی در فرایندهای تصمیم‌گیری و تخصیص منابع ساخته شود، عملاً شاهد آن هستیم که درست مانند برخوردی که با اجرای قانون اساسی و اجرای برنامه میان‌مدت می‌شود، اجرای بودجه‌ها به مثابه برنامه یک‌ساله حکومت به یک مناسک ظاهرسازانه تقلیل داده شده است. در عمل در مورد شعارهای سالانه نیز همین را مشاهده می‌کنیم؛ یعنی آنجایی که بخشی از شعار و تبلیغات کل اجزای ساختار قدرت به‌ویژه مسئولان کلیدی قوای سه‌گانه ادعا می‌کنند که به آن مقید هستند اما وقتی آنچه که به‌عنوان فرآیندهای تصمیم‌گیری و تخصیص منابع مورد توجه قرار می‌گیرد و حتی آنچه که به‌عنوان تبلیغات رسمی حکومتی مشاهده می‌شود، اگر نگوئیم دقیقاً در جهت مخالف آنها قرار دارد، حداقل این است که بیشتر و جوه مناسکی و ظاهرسازانه آن در اولویت قرار دارد، اگر واقعاً قرار بود این ایده‌ها و مفاهیم جدی گرفته شود باید شاهد این باشیم که نظام‌های تبلیغاتی، تصمیم‌گیری و تخصیص منابع حداقل‌های مورد نیاز در این زمینه را رعایت کنند اما آنچه که مشاهده می‌شود این است که هیچ‌یک از

فرشاد مومنی پیام‌های بودجه ۱۴۰۳ را بررسی کرد

۱۰۰۰ هزار میلیارد تومان هزینه پنهان در بودجه

سیاست‌های جدید دولت برای تسهیل رفع تعهد ارزی

تمامی واردکنندگانی که از ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی دریافت کرده‌اند در صورت تأیید وزارتخانه مربوطه در خصوص عمل به تعهدات، رفع تعهد ارزی می‌شوند. به گزارش ایلنا، محمد آرم، معاون ارزی بانک مرکزی اظهار کرد: تمامی واردکنندگانی که از ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی دریافت کرده‌اند در صورت تأیید وزارتخانه مربوطه در خصوص عمل به تعهدات، رفع تعهد ارزی می‌شوند. این بخشنامه با هماهنگی سازمان بازرسی کل کشور از سوی بانک مرکزی به تمامی بانک‌ها ابلاغ شده است. آرم در مصاحبه با صداسیما بیان کرد: پارسال از محل ارز اشخاص ۱۷ میلیارد دلار تأمین ارز داشتیم که بخشی از آن صرف تأمین مصارف بنگاه‌های اقتصادی و مابقی برای تأمین نیاز وارداتی تخصیص یافته است. او گفت: برای استفاده از ارز اشخاص، نرم‌افزارهایی در مرکز مبادله ارز و طلای ایران آماده شده و حداکثر تا پایان خرداد به بهره‌برداری می‌رسد.

سرمایه‌گذاران فراخوان می‌شوند

وزیر نیرو با اشاره به اینکه وضع قوانین جدید، سرمایه‌گذاری در صنعت نیروگاهی را توجیه‌پذیر کرده است، از این رو سرمایه‌گذاران فراخوان می‌شوند، گفت: با امضای سند همکاری وزارت نیرو و صندوق توسعه ملی، شرایط برای تأمین مالی و پرداخت تسهیلات به سرمایه‌گذاران صنعت نیروگاهی فراهم شده و تا ۸۰ درصد این سرمایه‌گذاری‌ها از طریق صندوق توسعه ملی اختصاص می‌یابد. به گزارش ایسنا، علی اکبر محرابیان به امضای تفاهنامه با صندوق توسعه ملی ایران در هفته گذشته اشاره و بیان کرد: نیروگاه‌های جدید در دو قالب در حال سرمایه‌گذاری هستند؛ نیروگاه‌هایی وجود دارند که برق تولیدی خود را به صنایع عرضه می‌کنند و در قالب ماده چهار قانون رفع موانع تولید از صنعت برق جای می‌گیرند. در این باره برای بیش از ۱۵ هزار مگاوات نیروگاه قرارداد منعقد شده است، حدود ۷ هزار مگاوات در حال اجرا است و بیش از ۱۰۰۰ مگاوات تاکنون سنکرون شده و مابقی به ترتیب وارد شبکه می‌شود.

فروش خودروهای بنزینی وارداتی در هفته آینده

به گفته رئیس سازمان توسعه تجارت، تعداد خودروهای وارداتی در آخرین عرضه صورت گرفته به بیش از ۶۰۰۰ دستگاه می‌رسد و در هفته آینده باز هم عرضه خودروهای بنزینی وارداتی صورت می‌گیرد. مهدی ضیغمی، رئیس سازمان توسعه تجارت در گفت‌وگو با ایلنا از تداوم جریان واردات خودرو در سال جاری خبر داد و در توضیح بیشتر در این باره گفت: وزارت صمت در امر واردات خودرو عملکرد خوبی دارد و شاهد درستی این ادعا خودروهای وارداتی است که فهرست آنها در سامانه یکپارچه واردات خودرو آمده است. او افزود: در آخرین اطلاعی‌ای که از عرضه خودروهای وارداتی در این سامانه ثبت شده به ۱۴ مدل خودرو اشاره شده که هیچ‌یک چینی نیستند و تعداد خودروهای وارداتی در این عرضه به بیش از ۶۰۰۰ دستگاه می‌رسد. ضیغمی تصریح کرد: اگر اتفاق عجیبی نیفتد جریان واردات ادامه خواهد یافت و تا هفته آینده باز هم عرضه خودروی بنزینی وارداتی خواهیم داشت.